

[Samuelson.]

for synes jeg, det tjener forstanderen til ære, at han har dæmpet både den første og den anden afdeling ned.

Det radikale venstre er af den opfattelse, at rummeligheden og friheden i dansk lovgivning om tilskud til skolerne fortsat skal bevares, og derfor kan vi ikke stemme for den foreslåede dagsorden.

Poul Dam: Det hører til de vigtigste og mest værdifulde træk ved dansk skolevæsen, at der er en så udstrakt valgfrihed mellem skoler af forskellig type og med forskellig observans. Det er jo ikke noget, man har i alle lande, det er tværtimod temmelig enestående, hvad vi har opnået på dette felt. Det er noget, vi bør stå vagt om på enhver måde, ganske uanset om ensretningsforsøgene kommer fra folk, der har mere, skal vi sige gammeldags, reaktionære synspunkter, eller ensretningsforsøgene dækker sig under det venstreorienteredes maske. Ensretning er ensretning, og det bliver værst, når det påberåber sig frihed.

Vi har i dette land skoler, som er oprettet af Indre Mission, vi har skoler, som er oprettet af grundtvigske kredse, og vi har skoler, navnlig inden for friskoleområdet, der er oprettet af mere venstreorienterede, pædagogisk progressive kredse. Disse skoler har alle ret til at være her. Deres ledere og de forældre kredse, der står bag ved dem, har ret til at lave skolen efter deres ønsker. At forlange, at en skole, der blev drevet af Indre Mission, ikke måtte være præget af Indre Missions livssyn, ville jo være et groft overgreb imod forældre, som ønsker at sende deres børn til en sådan skole, eller imod de unge personligt myndige eller måske fuldmyndige, som ønsker at gå på en sådan skole.

Vi kan fra anden side være uenige i nogle af de pædagogiske synspunkter, der måske gør sig gældende et sådant sted. Det er efter min mening fuldstændig urimeligt at begynde at diskutere en enkelt skoles forhold på grundlag af avismeddelelser. Vi ved noget om, hvordan de avismeddelelser produceres. Vi ved også en lille smule om, hvordan man producerer uro på en skole. Vi ved noget om, hvordan der kommer uro på en højskole i hvert

fald, hvem der laver uroen, hvem der sørger for at sende det videre. Vi ved noget om de planer, der findes om at lave uro andre steder, og denne producerede uro kan vi i hvert fald kun meget dårligt betragte som et argument for noget som helst.

Men altså, lad det være sagt klart: vi kan ikke begynde at diskutere en skoles forhold her i folketinget på grundlag af mere eller mindre tåbelige og mere eller mindre utydelige avismeddelelser. Skolerne har lov til at lave deres ordninger, som de vil, forudsat at de lægges klart frem for forældrene og for eleverne. Det er vigtigt, at der er en ordentlig orientering om det på forhånd, og det er ikke vor opgave at blande os i disse ting.

Når det er sagt, skal det tilføjes, at for at denne valgfrihed kan fungere rigtigt, skal der være tilstrækkelige tilbud på alle disse områder, der skal være mulighed for at vælge skoler frit. Det skal ikke være sådan, at nogen henvises til en bestemt skole med et livssyn eller et ordensreglement, som de ikke synes om; fordi der ikke er plads andre steder. Valgfriheden forudsætter, at der virkelig er valgmuligheder. Kun hvis det er tilfældet, er der mening i at give skolernes ledelse og forældre kredsene den udstrakte frihed, som jeg mener de bør have. Og man kan måske nok sige, at der på visse felter inden for vort skolesystem er en sådan knaphed, at denne valgfrihed ikke er til stede, men så er det på det punkt, man bør sætte ind. F. eks. kunne der være megen mening i at undersøge, om der er tilstrækkelige muligheder for at komme på statsseminarier, således at elever ikke bliver henvist til, hvis de overhovedet vil have en læreruddannelse, at gå på et seminarium, som de ikke ville have valgt fuldt frivilligt. Her er et efter min mening meget vigtigt område, hvor vore frihedsprincipper kan fastholdes.

Hr. Kjær Rasmussen stillede et dagsordensforslag, hvori han indirekte udtrykte sin store kærlighed til den personlige frihed; det glæder mig. Hvis det var kommet fra nogen, som havde et mere nært og naturligt forhold til den personlige frihed, kunne vi måske have overvejet at stemme for det. I dette tilfælde lader det sig bestemt ikke gøre.